

Burgerparticipatie in de opsporing. Een onderzoek naar de aard, werkwijzen en opbrengsten (2010). A. Cornelissens en H. Ferwerda (Bureau Beke, Arnhem). Politiekunde 30

Doelstelling

Het in kaart brengen van de huidige toepassingspraktijk van de burgerparticipatie en het komen tot een praktische werkdefinitie van burgerparticipatie.

Onderzoeksvragen

1. Wat wordt onder burgerparticipatie in de opsporing verstaan?
2. Welke criteria gelden daarvoor?
3. Welke toepassingsvormen van burgerparticipatie kunnen worden onderscheiden?
4. Wat zijn de randvoorwaarden en wat zijn de verschillende opbrengsten van de verschillende toepassingsvormen?

Methoden van onderzoek

- literatuurstudie
- documentenanalyse
- interviews
- expertmeeting

Samenvatting

Voor succesvolle opsporing is de politie in veel opzichten afhankelijk van burgers: slachtoffers die aangifte doen of getuigen die zich melden met belangrijke informatie. Het betrekken van burgers bij het opsporingsproces is een vorm van burgerparticipatie. De laatste jaren wordt door de politie veel geïnvesteerd in nieuwe vormen en methoden, mogelijk gemaakt door de snelle opkomst van nieuwe media: internet en mobiele telefonie. Was voorheen het tv programma Opsporing Verzocht een van de bekendste vormen van burgerparticipatie, nieuwe media bieden geheel nieuwe mogelijkheden zoals sms-bommen, mail-alerts en websites waarop de politie onopgeloste of lopende zaken plaatst. De achterliggende gedachte is veelal tweeledig. Enerzijds dat meer mensen gewoonweg meer weten en als ze hun kennis (tijdig) delen met de politie, stijgt de kans op opheldering van misdrijven. Tegelijk draagt het actief betrekken van burgers bij het politiewerk vermoedelijk ook bij aan het versterken van het maatschappelijke vertrouwen en gezag van de politie.

In deze studie worden de belangrijkste ontwikkelingen en initiatieven in kaart gebracht en, voor zover mogelijk, beoordeeld op hun nut en effectiviteit. Beschreven wordt hoe verschillende vormen van burgerparticipatie er precies uitzien en op welke wijze ze toegepast worden. Daarnaast worden de do's en don't's van het benutten van burgerparticipatie in de opsporing uiteengezet, mede aan de hand van wat deze initiatieven in de praktijk kosten en opleveren. Hoewel sommige burgers burgerparticipatie zien als een inbreuk op de privacy – bijvoorbeeld bij een ongevraagd sms-je van de politie - zijn burgers in het algemeen erg positief over deze vormen van burgerparticipatie. Het draagt bij aan hun vertrouwen in de politie. Voorwaarde is wel dat ze beter geïnformeerd worden over relevante uitkomsten en resultaten van hun inspanningen. Voorts moet binnen de politie gewaakt worden voor wildgroei en dienen initiatieven en ervaringen beter uitgewisseld te worden.